

Dosarul nr. 2ra-1240/23
2-21173842-01-2ra-05092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Silivestru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: D. Dulghieru, I. Cotruță, V. Sîrbu)

Î N C H E I E R E

24 iulie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Lilia Roic-Botezatu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Mihai Ciubotaru, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihai Ciubotaru împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 145, în proces de insolvență, cu privire la anularea datoriei pentru serviciile locativ-comunale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 noiembrie 2021, Mihai Ciubotaru a depus cerere de chemare în judecată, contrasemnată de avocatul Valentin Caisîn, împotriva C.C.L. nr. 145, în proces de insolvență, solicitând anularea datoriei pentru serviciile locativ-comunale, în sumă de 7 338,41 de lei, ca fiind calculată cu expirarea termenului de prescripție extinctivă și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, factura expediată de pârât reflectă la data de 01 ianuarie 2008 existența datoriei pentru serviciile locativ-comunale în mărime de 7 338,41 de lei.

Totodată a menționat că, datoria pentru servicii locativ-comunale în mărime de 7 338,41 de lei este prescrisă. Datoria pretinsă nu s-a schimbat din 01 ianuarie 2008, între timp fiind achitate doar serviciile curente.

Reclamantul a precizat că, plata pentru serviciile prestate urmează a fi efectuată succesiv pentru fiecare lună până la data de 10 a următoarei luni, faptul dat rezultă din prevederile articolului 60 din Codul cu privire la locuințe (în vigoare la 01 ianuarie 2008) și Hotărârii Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locativ - comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă. Astfel, termenul de prescripție curge succesiv pentru

fiecare lună. Astfel, datoria pretinsă poate fi anulată în legătură cu expirarea termenului de prescripție, în interiorul căruia urma să-și apere dreptul încălcat.

Jurisprudența CtEDO, cauza Dacia SRL c Moldovei, hotărârea din 18 mai 2008, par.76, relevă că, instanței judecătorești naționale se impune respectarea termenelor de prescripție și în cazurile în care termenul general de prescripție a expirat, situația juridică devine irevocabilă prin efectul aplicării termenului de prescripție extinctivă.

Reclamantul a afirmat că, datoria prescrisă inclusă în facturile pentru serviciile comunale duce la înrăutățirea situației.

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Mihai Ciubotaru împotriva C.C.L. nr. 145, în proces de insolvență, cu privire la anularea datoriei pentru serviciile locativ-comunale și încasarea cheltuielilor de judecată.

În dezacord cu hotărârea primei instanței, Mihai Ciubotaru a declarat apel.

Prin decizia din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins, ca neîntemeiată, cererea de apel depusă de Mihai Ciubotaru și s-a menținut hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În consolidarea soluției, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, a constatat că aceasta urmează a fi menținută, ori, concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanțele cauzei și normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialele cauzei rezultă că, Mihai Ciubotaru este proprietarul apartamentului nr. xxxxx amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. xxxxx (f.d.11)

Potrivit facturii îndreptată spre plată, perioada de calcul – septembrie 2021, se constată existența datoriei pentru serviciile locativ-comunale, formate până la ianuarie 2008 în sumă de 7 338,41 de lei (f.d.12), pentru locul de consum ap. xxxxx din str. xxxxx, nr. xxxxx, mun. Chișinău.

Conform copiei cererii de chemare în judecată nr. 4949 din 17 octombrie 2012, pârâtul pe caz – C.C.L. nr. 145, în proces de insolvență, l-a acționat pe Mihai Ciubotaru în Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând instanței emiterea unei hotărâri judecătorești de încasare a sumei de 7 731,72 de lei, drept datorii pentru serviciile comunale, formate la data de 01 octombrie 2012 (f.d.13).

Potrivit încheierii din 27 ianuarie 2014 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată a C.C.L. nr. 145, în proces de insolvență, intervenient accesoriu „Termocom” S.A. în procedura planului, împotriva lui Mihai Ciubotaru privind încasarea datoriei, a fost scoasă de pe rol, la cererea pârâtului Mihai Ciubotaru (f.d.14), motivul fiind lipsa reclamantului și intervenientul accesoriu, legal citați, în ședința judiciară.

Cu trimitere la dispozițiile pct.17 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.191 din 19 februarie 2002, art. 25 alin. (1), (2)-(4) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, consumatorii urmează să achite serviciile prestate.

În context a citat art. 3 alin. (1) lit.a), b), c), d), e), f) din Legea serviciilor

publice de gospodărie comunală nr.1402 din 24 octombrie 2002 și art.60 din Codul cu privire la locuințe al RSSM nr. 2718, (abrogat la 29 noiembrie 2015, însă în vigoare la momentul producerii raporturilor civile descrise în speță).

Din conținutul cererii de chemare în judecată este cert faptul că reclamantul Mihai Ciubotaru a pretins anularea datoriei pentru serviciile locativ-comunale incluse în factura de plată, invocând drept temei expirarea termenului de prescripție.

Din actele cauzei, nu rezultă existența altor litigii inițiate împotriva lui Ciubotaru Mihai de către CCL 145 cu privire la încasarea datoriei cu referire la serviciile prestate.

Potrivit capitolului VI din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, excluderea sau recalcularea unor sume din facturile de plată pentru serviciile locative, comunale și necomunale poate avea loc doar în cazurile când în procesul de calculare a acestora s-au admis erori de calcul ori din anumite motive serviciile nu au fost prestate sau au fost prestate necalitativ.

La caz, potrivit informației descifrate, despre achitarea serviciilor locative-comunale de către consumatorul Mihai Ciubotaru, domiciliat pe adresa: str. xxxxx xxxxx ap.xxxxx, mun. Chișinău, se atestă că în factura îndreptată spre plată pe numele reclamantului, la rubrica „datorii” la situația din ianuarie 2008 este înregistrată suma de 7 689,55 de lei, formată din: datoria la deservirea blocului – 7 338,41 de lei; transport gunoi- 26,86 de lei; lift- 118,29 de lei; deservirea bloc-202,30 de lei; deservirea calcul -3,69 de lei.

Datoria inclusă în factura de plată, anularea căreia este solicitată de către reclamantul Mihai Ciubotaru este formată pînă în ianuarie 2008, fapt confirmat prin copia facturii, eliberate lui Mihai Ciubotaru, perioada de calcul – septembrie 2021 (f.d.12) și menționat de către reclamant și reprezentantul acestuia.

Instanța de apel a mai constatat faptul că datoria menționată a rămas neschimbată pînă la data depunerii cererii de chemare în judecată la data de 24 noiembrie 2021, fapt confirmat prin aceiași copie a facturii și de către însăși reclamant.

Astfel, deși, în ședința de judecată, reclamantul Mihai Ciubotaru a afirmat că s-a adresat de nenumărate ori diferitor autorități privind rezolvarea problemei prestării serviciilor necorespunzătoare, ultimul nu a prezentat niciun act confirmativ în acest sens, niciun răspuns dat de vreo instituție solicitată de către reclamant.

Mai mult, ultimul nu a explicat motivul neadresării către conducerea C.C.L. nr.145, în proces de insolvență, cu o cerere, prin care să solicite efectuarea unui recalcul a datoriei, cu excluderea sumelor pretins datorate ca fiind prescrise, fie înscrise eronat, or, atare probe la actele cauzei nu au fost prezentate.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că, este neîntemeiată cerința reclamantului, deoarece excluderea sau recalcularea unor sume din facturile de plată pentru serviciile locative, comunale și necomunale poate avea loc doar în cazurile când în procesul de calculare a acestora s-au admis erori de calcul, ori din anumite motive serviciile nu au fost prestate sau au fost prestate necalitativ.

La caz, aplicând aceste raționamente, instanța de apel nu a determinat erori de calcul a acestor sume incluse în factura de plată, precum și nu au fost prezentate careva probe, din care s-ar deduce faptul că aceste servicii nu au fost prestate, fie au fost prestate necalitativ.

Cu referire la argumentul invocat de reclamant, referitor la termenul de prescripție scurs, instanța de apel a reținut că, nu există vreo acțiune intentată de către C.C.L. nr. 145 împotriva reclamantului de încasare a datoriei pentru a invoca omiterea termenului de prescripție.

Totodată, conform art.281 alin. (1), (2) din Codul civil, în redacția de până la 01 martie 2019, după expirarea termenului de prescripție extinctivă, debitorul poate refuza executarea obligației. Iar, executarea benevolă a obligației după expirarea termenului de prescripție extinctivă nu constituie un act lipsit de temeii juridic.

Prin urmare, prin opunerea și invocarea termenului de prescripție extinctivă, instanța de apel a considerat că, se stinge dreptul la exercitarea obligației silite, iar obligația civilă așa cum și este indicată în factura de plată rămâne o obligație naturală în condițiile art.517 din Codul civil.

La 22 august 2023, Mihai Ciubotaru, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, hotărârile instanței de fond și instanței de apel sunt neîntemeiate și ilegale, în legătură cu care fapt urmează a fi casate, deoarece aprecierea probelor a fost arbitrară. Instanțele au ignorat argumentele aduse, au aplicat prevederile legale ce nu nici o tangență cu cauză, au încălcat și au interpretat eronat normele de drept material și de procedură, ce a dus la încălcarea dreptului fundamental garantat de lege, dreptul la un proces echitabil.

Prin prisma art. 432 alin. (2) lit.a), lit. b) din Codul de procedură civilă, a indicat că instanța judecătorească nu a aplicat legea care urma a fi aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Pornind de la faptul că cererea de chemare în judecată vizează anularea datoriei pentru servicii locativ-comunale, în sumă de 7 338, 41 de lei, ca fiind calculată cu expirarea termenului de prescripție extinctivă, fiind formată până la 01 ianuarie 2008, recurentul a menționat jurisprudența Curții Supreme de Justiție, cauza nr. 3ra - 1118/19, prin care instanța de recurs a decis anularea datoriei, ca fiind tardivă.

În cadrul ședinței de judecată la prima instanță, cât și la instanța de apel, s-a constatat că datoria pretinsă, a cărei anulare a solicitat, este formată până la 01 ianuarie 2008 (14 ani), fapt confirmat prin copia facturii, perioada de calcul - septembrie 2021 (f.d. 12). Datoria menționată a rămas neschimbată până la data depunerii cererii de chemare în judecată la data de 24 noiembrie 2021, fapt confirmat de însăși instanțele de judecată.

Recurentul a opinat că, instanțele de judecată au ignorat prevederile art.267 alin.(1), art.272 alin.(2) din Codul civil, în redacția legii până la 01 martie 2019, din Codul Civil (în redacția legii până la 01.03.2019). Plata pentru serviciile prestate urmează a fi efectuată succesiv pentru fiecare lună până la data de 10 a următoarei

luni, faptul rezultă din prevederile art. 60 Codului cu privire la locuințe (în vigoare la 01 ianuarie 2008) și Hotărârii Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative - comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă. Astfel, termenul de prescripție curge succesiv pentru fiecare lună.

Reieșind din prevederile art. 271 din Codul civil, în redacția legii până la 01 martie 2019, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția. Prescripția începe să curgă doar din momentul în care este încălcat dreptul subiectiv sau interesul protejat de lege. Subiect al dreptului de înaintare a cererii față de instanță despre expirarea termenului de prescripție este reclamantul și pârâtul. Astfel, se include de prevederea „la cererea persoanei, în favoarea căreia a curs prescripția”, or, intimatul a pretins achitarea unei datorii prescrise. Legislația civilă prin prisma art. 11 din Codul civil, în redacția până la 01 martie 2019, prevede apărarea intereselor pe calea cererii referitor la omiterea termenului de prescripție.

Recurentul a considerat eronată concluzia instanțelor de judecată, deoarece instanțele nu a ținut cont de faptul că datoria din factură în cauză, a devenit prescrisă la expirarea termenului de prescripție general de 3 ani prevăzut de lege, adică la 01 ianuarie 2011. Nu a efectuat anumite plăți benevole întru stingerea datoriei în mărime de 7338, 41 lei, faptul dat recunoscut de către instanțele de judecată, în situația în care nu recunoaște respectiva datorie.

De asemenea, a susținut că lipsesc probe că intimatul s-ar fi adresat în instanța de judecată în interiorul termenului de prescripție extinctivă, adică 01 ianuarie 2008 -01 ianuarie 2011 inclusiv, privind încasarea forțată a datoriei în cauză. Copia cererii de chemare în judecată nr. 4949 din 17 octombrie 2012, reflectă pretenția intimatului de încasare a sumei de 7 731,72 de lei, drept datorii pentru serviciile comunale, formate la data de 01 octombrie 2012 (f.d. 13), care prin încheierea din 27 ianuarie 2014 a Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, a fost scoasă de pe rol, la cererea sa, din motivul lipsei reclamantului și intervenientul accesoriu, legal citați, în ședința judiciară.

Instanța de apel a ignorat faptul că deși a expirat termenul de prescripție extinctivă de executare benevolă a datoriei în litigiu, prescrisă încă la data de 01 ianuarie 2011, totuși prin factura expediată s-a cerut stingerea datoriei. Astfel, sunt inaplicabile speței prevederile art. 517 din Codul civil.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 26 octombrie 2023 (f.d.97), a fost expediată în adresa intimatului, inclusiv lichidatorului Andrei Popa și a fost recepționată la 20 noiembrie 2023, conform avizelor de recepție (f.d.98-99).

Intimatul nu a făcut uz de dreptul procedural și nu a depus referință la cererea de recurs.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 24 mai 2023, iar cererea de recurs a

fost depusă la 22 august 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei integrale a deciziei instanței de apel către participanții la proces, la data de 06 iulie 2023 (f.d.83). Astfel, recursul declarat este în termen.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de Mihai Ciubotaru, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat de Mihai Ciubotaru, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Din analiza recursului declarat rezultă că, în motivarea recursului s-a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând temeiurile de drept prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a), b) din Codul de procedură civilă, în

vigoare la data depunerii recursului, invocat de recurent în sensul menționat supra, și anume lit.a)- neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată; lit. b) – aplicarea legii care nu trebuia să fie aplicată, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

În context, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt, în esență, similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de Mihai Ciubotaru, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Mihai Ciubotaru, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.

(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Mihai Ciubotaru, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, împotriva deciziei din 24 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Lilia Roic-Botezatu